

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2025-1174

26.11.2025

Fremtind Livsforsikring AS

Livsforsikring/uføredekninger/pensjon

Uføredekning – 50 % varig ufør – forsikringstilfellets inntreden – renter – fal. § 18-4.

Forsikrede var minst 50 % arbeidsufør fra 2019. Fastlege vurderte i september 2023 at forsikrede var uten restarbeidsevne. I oktober 2023 vurderte Nav at forsikrede var varig ufør, og forsikrede fikk innvilget uføretrygd i april 2024, med uføretidspunkt i november 2019. I skademelding ble det oppgitt ryggsmarter, samt at første sykmeldingsdag var i november 2019. Foretaket utbetalte erstatning og rente med utgangspunkt i at forsikringstilfelle inntraff i september 2023, men avslo krav utover dette. Saken reiste spørsmål om beregning av engangsutbetaling, og hvorvidt forsikrede hadde krav på forskuttering og renter. Nemnda sluttet seg til sekretariatets vurdering om at foretaket hadde foretatt en riktig vurdering av beregningen av uførekapitalen. Nemnda ga foretaket medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede var omfattet av forsikring med dekning for uførekapital med forskuttering.

Forsikrede var sammenhengende minst 50 % arbeidsufør fra 2019. Fastlege skrev 24.9.23 til Nav at forsikrede var ferdig utredet og uten restarbeidsevne. Nav vurderte 2.10.23 at forsikrede var ferdig utredet og varig ufør. Videre innvilget Nav 24.4.24 full uføretrygd, med uføretidspunkt november 2019.

Forsikrede fremmet krav 25.4.24, og oppga at første sykmeldingsdag var 1.11.19.

Foretaket innvilget uførekapital 3.5.24:

Slik er erstatningen beregnet:

Forsikringssummen beregnes etter forsikringsavtalen og din alder på tidspunktet du ble varig arbeidsufør eller ventetiden er oppfylt. I ditt tilfelle fra 01.05.2024.

Forsikringssummen er på 120 000 kroner, men da du ikke har betalt premie siden 01.10.2021, har vi trukket 6 840 kroner fra forsikringssummen.

Til utbetaling 113 160 kroner.

I klage samme dag viste forsikrede til at hen ble sykmeldt i 2018, og at det derfor var alderen i 2019 som måtte legges til grunn. Forsikrede påpekte også på at hen ikke hadde mottatt forskuttering.

Forsikrede utdypet klagen i brev av 8.5.24, og viste til:

Jeg mottok aldri noen del (1 %) av forsikringssummen da 13. sykemeldingsmåned inntraff, og etter mitt skjønn har jeg rett på uføreforsikring fra 2019. da var jeg 46. denne summen utgjør ifølge [...] 240 000 kroner. Evt 220 000 kroner siden jeg allerede hadde fylt 46 år på det tidspunktet.

Jeg anser også at jeg har rett på renter av beløpet, evt deler av beløpet.

Når det gjelder mitt opphør av betalt premie fra 01102021 så har dette samband med at mitt arbeidsforhold var terminert av arbeidsgiver pga lengden på sykemeldingen. Jeg fikk beskjed av mitt [...] at jeg ikke trengte å betale kontingent mer, da jeg allerede var dekket av mine forsikringer fra 2010 og gjennom hele sykemeldingsperioden hos min arbeidsgiver.

Foretaket fastholdt vedtaket 10.5.24. Det viste til at forsikrede hadde vært sammenhengende syk fra 2019, men at forsikringstilfelle ikke inntraff før Nav innvilget uføretrygd fra 1.5.24, siden det først da ble vurdert at forsikrede var varig arbeidsufør.

Foretaket vurderte 23.10.24 at varighetskriteriet var oppfylt ved Navs arbeidsevnevurdering 2.10.23. Det utbetalte derfor ytterligere erstatning iht. forsikredes alder per 2.10.23.

Fra forsikringsbevis utskrevet 26.9.19:

Uføreforsikring med forskuttering - Vilkår V2023.

[...]

Engangsutbetaling ved varig arbeidsuførhet

Forsikringssummen forfaller til utbetaling – forsikringstilfellet inntreffer – når den hovedforsikrede i forsikringstiden har vært minst 50 % arbeidsufør i et sammenhengende tidsrom av 2 år (karensperioden) som følge av sykdom eller ulykke inntruffet i forsikringstiden, og arbeidsuførheten er minst 50 % og bedømt varig.

Karensperioden regnes fra første dag i den sykmeldingsperioden som viser seg å gå over til varig arbeidsuførhet.

[...]

Erstatningen utbetales likevel tidligst på det tidspunkt Selskapet mottar nødvendig dokumentasjon for arbeidsuførhetens størrelse og at den er bedømt varig.

Erstatningsbeløpet beregnes på grunnlag av faktisk alder på det tidspunkt erstatningen forfaller til utbetaling, jf vilkår V2023 pkt 2.3.3. Alle tidligere utbetalte forskutteringsbeløp trekkes fra erstatningsbeløpet.

[...]

Månedlig forskuttering ved arbeidsuførhet som ikke er varig

Månedlig forskuttering av erstatningsbeløpet kan tidligst kreves når forsikrede i forsikringstiden har vært minst 50 % arbeidsufør i et sammenhengende tidsrom av minst ett år (sykmeldingsperioden) som følge av sykdom eller ulykke inntruffet i forsikringstiden. Det er en betingelse for rett til forskuttering at retten til sykepenger fra folketrygden er opphørt.

[...]

Når forskutteringen har vart i 5 år (60 månedlige utbetalinger), utbetales full forsikringssum fratrukket summen av alle tidligere utbetalte forskutteringsbeløp. Erstatningsbeløpet beregnes basert på hovedforsikredes alder og den G-verdi som i henhold til avtalen gjelder på hovedforfallsdatoen.

[...]

Månedlig forskuttering utgjør 1 % av den til enhver tid gjeldende forsikringssum. Erstatningsbeløpet beregnes på grunnlag av forsikredes alder ved tidspunktet for første utbetaling. Erstatningsbeløpet beregnes deretter på nytt årlig ved forsikringsavtalens hovedforfall, basert på forsikredes alder.

Månedlig forskuttering som er utbetalt for tidligere forsikringstilfeller, blir trukket fra beregningen av erstatningsbeløp, både ved eventuell senere engangsutbetaling ved varig arbeidsuførhet og når nytt forsikringstilfelle inntreffer.

[...]

Betalingsfritak ved arbeidsuførhet

[...] Retten til betalingsfritak inntreffer når forsikrede i forsikringstiden har vært minst 50 % arbeidsufør i et sammenhengende tidsrom av minst ett år (sykmeldingsperioden) som følge av sykdom eller ulykke inntruffet i forsikringstiden. Det er en betingelse for rett til betalingsfritak at retten til sykepenger fra folketrygden er opphørt.

Betalingsfritaket inntreffer tidligst fra den første i måneden etter at Selskapet har mottatt nødvendig dokumentasjon på at betingelsene over er oppfylt.

Fra forsikringsvilkår V2023 av 2.1.19:

Uføreforsikring med forskuttering – Tilleggsdekning til gruppelivsforsikring

[...]

2. Hva forsikringen dekker

2.1 Engangsutbetaling ved varig arbeidsuførhet

2.1.1 Forsikringstilfellet

Forsikringstilfellet inntreffer når den forsikrede i forsikringstiden har vært minst 50 % arbeidsufør i et sammenhengende tidsrom av minst to år (karensperioden) som følge av sykdom eller ulykke inntruffet i forsikringstiden, - og arbeidsuførheten er minst 50 % og bedømt varig.

Karensperioden regnes fra første dag i den sykmeldingsperioden som viser seg å gå over til varig arbeidsuførhet. Karensperioden må være påbegynt innen den dag uføreforsikringen opphører.

[...]

2.1.2 Varig sykdom, lyte eller mén

Det er en forutsetning for rett til engangsutbetaling at forsikrede har varig sykdom, lyte eller mén. Når det skal avgjøres om det foreligger sykdom, legges det til grunn et sykdomsbegrep som er vitenskapelig basert og alminnelig anerkjent i medisinsk praksis.

Sosiale eller økonomiske problemer gir ikke rett til erstatning. Den medisinske lidelsen må ha medført en varig funksjonsnedsettelse av en slik art og grad at den utgjør hovedårsaken til nedsettelsen av inntektsevnene/arbeidsevnen.

Ved bedømmelse av om, og i hvilken grad, arbeidsevnen skal anses varig nedsatt, tas hensyn til den forsikredes reelle muligheter for arbeidsinntekt eller innsats i ethvert arbeid, sammenlignet med tilsvarende muligheter før arbeidsuførheten inntrådte.

2.1.3 Når erstatning forfaller til utbetaling

Engangsutbetalingen forfaller til utbetaling når forsikringstilfellet har inntruffet. Erstatningen utbetales likevel tidligst på det tidspunkt Selskapet mottar nødvendig dokumentasjon for arbeidsuførhetens størrelse og at den er bedømt varig.

2.1.4 Engangsutbetalingens størrelse

Engangsutbetalingen beregnes etter bestemmelsene i pkt 2.3, likevel fratrukket summen av alle tidligere utbetalte forskutteringsbeløp etter pkt 2.2.2.2 Månedlig forskuttering ved arbeidsuførhet som ikke er varig

2.2.1 Krav om forskuttering av erstatningsbeløp

Månedlig forskuttering av erstatningsbeløpet kan tidligst kreves når forsikrede i forsikringstiden har vært minst 50 % arbeidsufør i et sammenhengende tidsrom av minst ett år (sykmeldingsperioden) som følge av sykdom eller ulykke inntruffet i forsikringstiden.

Det er en betingelse for rett til forskuttering at retten til sykepenger fra folketrygden er opphørt.

Ved bedømmelse av om, og i hvilken grad, arbeidsevnen skal anses nedsatt, tas hensyn til den forsikredes reelle muligheter for arbeidsinntekt eller innsats i ethvert arbeid, sammenlignet med tilsvarende muligheter før arbeidsuførheten inntrådte.

Sykmeldingsperioden må være påbegynt innen den dag uføreforsikringen opphører.

Merk likevel de begrensninger som gjelder i Selskapets ansvar i henhold til vilkårenes pkt 3.

2.2.2 Når erstatning forfaller til utbetaling

Månedlig forskuttering utbetales tidligst fra måneden etter det tidspunkt Selskapet mottar nødvendig dokumentasjon på at betingelsene i pkt 2.2.1 er oppfylt.

2.2.3 Forskutteringsbeløpets størrelse

Månedlig forskuttering utgjør 1 % av den til enhver tid gjeldende forsikringssum og beregnes etter bestemmelsene i pkt 2.3.

2.2.4 Hvor lenge forskutteringsbeløpet utbetales

Månedlig forskuttering utbetales så lenge arbeidsuførheten er minst 50 % og sammenhengende.

[...]

Når forskutteringen har vart i 5 år (60 månedlige utbetalinger), utbetales full forsikringssum fratrasket summen av alle tidligere

utbetalte forskutteringsbeløp. Erstatningsbeløpet beregnes basert på hovedforsikredes alder og den G-verdi som i henhold til

avtalen gjelder på hovedforfallsdatoen.

[...]

2.3 Generelle bestemmelser

2.3.1 Forsikringssum

Forsikringssummen, som avtales mellom Selskapet og forsikringstakeren, danner grunnlaget for beregning av premie, samt beregning av engangsutbetaling og månedlig forskuttering.

2.3.2 Uføregrad

Erstatningsbeløpet baseres på avtalt forsikringssum og forsikredes alder og skal ikke graderes forholdsmessig ved uføregrad mellom 50 % og 100 %. Det gis ikke erstatning for lavere arbeidsuførhet enn 50 %.

2.3.3 Aldersavtrapping og G-regulering

Ved beregning av erstatningsbeløpet ved engangsutbetaling, se pkt 2.1, er det hovedforsikredes alder på forsikringstilfellets inntreden som skal legges til grunn. Erstatningsberegningen skjer etter den G-verdi som i henhold til avtalen gjelder på det tidspunkt forsikringstilfellet er oppfylt, jf folketrygdlovens § 1-4.

Ved beregning av erstatningsbeløpet ved månedlig forskuttering, se pkt 2.2, er det hovedforsikredes alder ved tidspunktet for første utbetaling som skal legges til grunn. Erstatningsberegningen skjer etter den G-verdi som i henhold til avtalen gjelder på dette tidspunkt. Erstatningsbeløpet beregnes deretter på nytt årlig ved forsikringsavtalens hovedforfall, basert på hovedforsikredes alder og den G-verdi som i henhold til avtalen gjelder på hovedforfallsdatoen.

[...]

4.4 Premiebetaling ved erstatningsbehandling

Rett til premiefritak for uføredekningen inntreffer når medlemmet har vært minst 50 % arbeidsufør i et sammenhengende tidsrom av

minst ett år (sykemeldingsperioden), som følge av sykdom eller ulykke inntruffet i forsikringstiden. Det er likevel en forutsetning

at Selskapet har mottatt nødvendig dokumentasjon. Premiefritaket varer i hele forskutteringsperioden. Har avtalen tilknyttet andre

dekninger, gjelder ikke premiefritaket for disse dekningene.

[...]

Forsikrede har i det vesentlige anført at hen oppfylte kravet til karenstid i november 2019, og at erstatning derfor skal baseres på at hen var 46 år gammel da forsikringstilfelle inntrådte. Det er urimelig at hen på grunn av frivillige inngrep/behandlinger ikke var ferdig utredet mht. varig uførhet før i 2023, og at foretaket bruker hens rehabiliteringsarbeid til å skyve tidspunktet for varig uførhet frem i tid.

Forsikrede anfører også at hen har krav på renter fra november 2019.

Foretaket har i det vesentlige anført at forsikrede ikke har krav på utbetaling av uførekapital før uførheten ble bedømt som varig i oktober 2023, og at kravet skal beregnes på grunnlag av forsikredes alder da. Forsikrede har ikke krav på renter før to måneder etter at kravet ble fremmet, og det ble innvilget erstatning innen dette. Forskuttering forutsetter at forsikrede fremmet krav om dette, noe som ikke ble gjort. Utbetaling under forskuttering kommer til fradrag i uførekapitalen, og det samlede utbetalte beløpet ville blitt det samme.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder om beregning av engangsutbetaling (uførekapital) er korrekt, og hvorvidt forsikrede hadde krav på forskuttering og renter.

Sekretariatet ga forsikrede delvis medhold. Sekretariatet kom til at det var uten betydning hva forsikrede kunne hatt krav på å få utbetalt i forskuttering, og at det ikke var grunnlag for renter på dette. Etter sekretariatets syn var det heller ikke holdepunkter for at forsikringstilfellet inntraff før 2.10.23, slik at foretaket hadde lagt riktig alder til grunn for beregningen.

Nemnda slutter seg til sekretariatets begrunnelse.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Birgitte Hagland (leder), Tonje Giertsen (bransjerepresentant), og Borgar Sandvik (forbrukerrepresentant).